

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

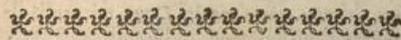
Œcumenica Cathedræ Apostolicæ Avthoritas

Reding, Augustin

[Ort nicht ermittelt], Anno M.DC.LXXXIX.

§. II. In quantum Papa obstringatur ad sacrorum Canonum, primævæ præsertim Ecclesiæ, & ab Oecumenicis quatuor primis Concilijs sancitorum onservantiam?

urn:nbn:de:hbz:466:1-38717

DISQUISITIO II.

Quanta sit Papæ autoritas erga sacros Canones, & Decreta Conciliorum Oecumenicorum?

S. I.

1. **Q**uestio ista non parum conducere potest ad decernendum: In quantum Pontificia autoritas statuere valeat circa Ecclesie Gallicane libertatem; quippe cum ista definiti soleat, esse antiquorum Canonum custodia; uti eam fuisse expendit Author *Tract. de libert. Ecclesie Gallicane lib. 1. cap. 3. ac seq.* Definitionem eandem exponens Choppinus *de sacra Politia lib. 2. tit. 1. n. 13.* ait: Cum adversus hos Canones (antiquos) Pontificij rescriptis abuteretur sensim inferior etas, Galli Monarchæ, Prætoresque Regij ceperunt eum abusum, Canonicaque doctrinæ neglectum civili Imperio vindicare, ne cui in Ecclesiasticam disciplinam Ecclesie Primati fas esset, melius quidpiam intra Francie ditionis pomeria, aut alioquin districte revocaretur mos hierarchie vetustioris. Ac illius quidem autoritatis, libertatisque Francie vestigia cernimus identidem. Ex hoc eodem fundamento promanavit, quod idem Coppinus *lib. 2. tit. 4. n. 1.* tradit: Regium provocari Senatam, cum ab Ecclesiastico iudice tentatur aliquid in perniciem sancitorum Decretorum prisca, venerandæque vetustatis.

2. In hunc sensum conveniunt, quæ Christophorus Justellus in *Epist. ad Lectissimum scribit: Quamvis in lure Communi antiquo*, inquit, *positam esse libertatem Ecclesie Gallicane, ab omni ævo Reges, Episcopi, Regni Ordines, tota denique Gallia affirmaverit: vetus est tamen in Senatu Parisiensi sententia à Majoribus per manus tradita, & memoriæ omnium, qui prudentiâ & usu valent, insculpta, illam libertatem maximè quantum primis Concilijs Oecumenicis, & ijs, quæ in illis confirmata sunt, contineri. Et quæ contra sunt, præcipuas appellationibus ijs causas præbere, quæ velut ab abusu interponuntur. Pergit præcæsus Justellus ipsissimam hanc sententiam attribuere Cardinali Lotharingo, in Concilio Tridentino omnium Gallie Episcoporum nomine 2. Novembris anno 1563. protestanti, optare se, in eo maximè laborandum esse, ut vetus disciplina Ecclesie restitueretur in usum, veteribus jam diu aboliis revocatis Canonibus, & maximè quatuor veterum Conciliorum.*

3. Ex quibus patet, Ecclesie Gallicane libertatem duobus fundamentis nixam prætendi. Vnum superstruitur antiquis Canonibus, prout disertè affirmatur in Cleri Gallicani præinsinuatâ declaratione anno 1682. editâ, cujus initium ita se habet: *Ecclesie Gallicane Decreta, & libertates à Majoribus nostris tanto studio propugnatas, earumque fundamenta, sacris Canonibus & Patrum traditione nixa, multi diruere moluntur. Ad quod fundamentum stabiendum constitutus est tertius dictæ declarationis articulus, quo asseritur: Apostolica potestatis usum*

esse moderandum per Canones Spiritu Dei conditos &c. atque ad Apostolicæ Sedis amplitudinem pertinere, ut statuta & consuetudines tantæ Sedis, & Ecclesiarum consensione firmata, propriam stabilitatem obtineant. Circa hoc igitur libertatis Gallicanæ fundamentum venit hic expendenda Romani Pontificis Apostolica autoritas; Vtrum tanta sit supra sacros Canones, Conciliarumque Decreta præminentia, ut hæc possit immutare, vel abrogare? vel econtra; An ipse quoque Summus Pontifex teneatur ejusmodi legibus Canonibus & Conciliaribus, nec adeo quaquam ipsædem contrarium admittere, seu statueri possit?

Alterum libertatis Ecclesiasticæ in Gallia fundamentum superstruitur custodiæ Regiæ, quatenus Regi attribuitur autoritas per se, vel per Senatam ac Prætores suos, antiquos Canones adversus Ecclesiasticos quoque iudices, si in perniciem sancitorum Decretorum prisca venerandæque vetustatis quidpiam attentarent, conservandi, introductis propterea appellationibus ab abusu, per quas ab Ecclesiasticis fit recursus ad secularium iudicem; uti dicitur *inferius*. Hoc igitur ex Regiæ custodia Ecclesiasticæ Gallicanæ libertatis fundamentum, ut magis firmaretur, nequidquam Romanus Pontifex adversus illud prævaleret, à Clero Gallicano in præalâ declaratione sancitus extat primus articulus, quod scilicet Regentes, & Principes nulli Ecclesie potestati, Dei ordinatione subiiciantur. Quæ univèrsa consentanea sunt sequenti Petri Pithæi in suo Gallico scripto libro *de Ecclesie Gallicanæ libertate* expressæ sententiæ, duo statuents principia ejus libertatis, quorum primum Romanus Pontifex omnem in temporalia Regni Francie potestatem admittit: alterum verò continetur hisce verbis: *Esti Papa in rebus spiritualibus supremus agnoscitur, tamen in Francia potestas absoluta, & indefinita locum non habet, sed cohibetur, & limitatur Canonibus & regulis antiquorum Conciliorum Ecclesie in hoc Regno receptorum. Et in hoc maxime consistit libertas Ecclesie Gallicanæ. Quandoquidem igitur in primo hujus operis articulo extet confutatum illud primum libertatis Ecclesie Gallicanæ fundamentum, dilato etiam in posteriores præsentis articuli disquisitiones, illius de antiquis Canonibus adversus Ecclesiasticos quoque iudices custodiendis præsentis Regij juris examine, ideo juxta bipartitam expositionem progredimur hic ad secundum à Pithæo assertum dictæ libertatis principium discutendum.*

S. II.

In quantum Papa obstringatur ad sacrorum Canonum, primæque præsertim Ecclesie, & ab Oecumenicis quatuor primis Concilijs sancitorum observantiam?

Referuntur, ac expenduntur super hoc argumenta utrinque adferri solita, una cum conclusione super ijs reflexivâ.

EX præcedentibus patet, quod Pontifex ne possit & transactis. Unde turturæ adversus præsentem pacti transacti de Ecclesiasticis. C. 27. g. 2. Quod sit Apostolica dem ex clausulis. Ex plenitudine fieri juri quæ hinc lati declaratur non tollendo, & hinc delegati. Cap. 33. Cod. in præsentis quæstione Cleri Gallicanæ Canonibus consecratis, quæ & consuetudine, quæ prout videtur habere & ratio, quæ ordin ac decorum Canonum dehonellando non Ecclesie pacis prætem loquendo, plenitudo Apostolice in suo usu accipit licet Canonibus Conciliorum Ecclesie Gallicanæ videri debent re Regno & Ecclesie

Circa institutio no & Ecclesie identibus patet federationem. regularum hujusmodi & Canonibus, de qua hinc quod specificat illationis ex Pontifici autoritatem in aboleri dicemus in legem; in qua sacrorum Canonibus à Regno consideratio re ad eorundem cum recursu ad præsentis institutio bus etiam, Ecclesie præiudicium. Et reâ respondens

ARGUMENTUM I. Adversariorum.

EX parte adversa licet I. argumentari. Eo saltem casu, quo causa boni publici non exigit, nequit Papa derogare juri alterius, ex cap. De Ecclesiasticis. 25. q. 2. Et hinc Summus Pontifex nequit præjudicium inferre pactis & transactis. Ex cap. Multiplici. 3. De decimis. Unde rursus evincitur, non posse stare adversus privilegia, quæ in vim & naturam pacti transierunt. Cap. Privilegia. Cap. De Ecclesiasticis. Cap. Quod verò. Cap. Dicenti. 25. q. 2. Quod in tantum ab ipsa etiam Sede Apostolica observatur, ut ne quidem ex clausulis Motu proprio. Ex certa scientia. Ex plenitudine potestatis. Pontifices velint fieri juri quæsito præjudicium aliquod; veluti declaratur in regula Cancellariæ de jure non tollendo, & habetur in cap. 15. De officio iudicis delegati. Cap. Rescripta. & seq. 25. q. 2. Leg. Si quando. 33. Cod. De officios. testam. At verò in præsentis quæstionis statu juxta præallegatam Cleri Gallicani declarationem, agitur de sacris Canonibus totius mundi reverentiâ consecratis, quatenus transferunt in mores & consuetudines Ecclesiæ, præsertim Gallicanæ, quæ proinde super eorumdem custodiâ videtur habere jus præscriptum ac quælitum. Neque verò videtur ulla excogitabilis causa & ratio, quæ justa & proportionata esset ordini ac decori Ecclesiæ ex illorum factorum Canonum abolitione perturbando, ac dehonestando non absque maximo publicæ Ecclesiæ pacis præjudicio. Ergo moraliter saltem loquendo, vix dabilis est casus, in quo plenitudo Apostolicæ potestatis non debeat in suo usu accipere moderamen ex ejusmodi sacris Canonibus quatuor præcipue primorum Conciliorum, quibus inniti prætenditur Ecclesiæ Gallicanæ libertas, atque adeo prævalere debent regulæ, mores, & instituta à Regno & Ecclesiâ Gallicanâ recepta.

Responsio.

Circa instituta, regulas & mores à Regno & Ecclesiâ Gallicanâ receptos ex præcedentibus patet, duplicem esse habendam considerationem. Una respicit institutionum, ac regularum hujusmodi præcisam ex sacris Canonibus & Conciliaribus decretis substantiam, de qua hîc quæstio; Vtrum eadem, si non quoad specificationem, saltem quoad actualis obligationis exercitium prævalere possit Summi Pontificis auctoritas Apostolica, ad ejusmodi obligationem seu abolendam, seu mitigandam? De quo dicemus in sequenti §. Hic autem expendemus; In quantum Summus Pontifex obligetur ad sacrorum Canonum in se & in alijs observantiam? Altera porro circa instituta, mores ac regulas à Regno & Ecclesiâ Gallicanâ receptas, consideratio respicit Regiæ præminentiam ad ad eorundem custodiam jus prætensum, unâ cum recurso ad Regia tribunalia pro manutendendis institutis, ac regulis illis, ubi à iudicibus etiam, Ecclesiasticis eis aliquod inferretur præjudicium. Et de hoc dicemus inferius. Interea respondendo ad argumentum superius op-

positum, dicimus, vera proflus esse, quæ Majoris loco habentur, hinc deducta: attamen, si combinentur, quæ ipsi, quæ exponuntur in Minori, unice vincitur, Apostolicæ potestatis plenitudo in suo usu respicere debere ædificationem, non verò destructionem populi fidelis, ut, quando jura sacris Canonibus firmata, præter intrinsecum robur suum, ex populi cujuspiam Christiani usu acquisiverint uniusluper jus præscriptionis, hujus tanta sit habenda ratio, ut viâ ordinariâ extra specialem publicæ necessitatis religiosam exigentiam, juri ejusmodi nullum præjudicium ingerere debeat Summus Pontifex, semper memor tum regulatum suæ Apostolicæ Cancellariæ, tum Constitutionum Canoniarum in argumento opposito allegatarum.

ARGUMENTUM II. Adversariorum.

EX parte adversa ita licet 2. argumentari. Iplemet Summus Pontifex suis, quovumque Prædecessorum legibus quoad vim directivam obstringitur. Ergo non potest eas abrogare, vel immutare. Antecedens probatur ab inductione propriæ Romanorum Pontificum confessionis. Sic namque professus est Gelasius Papa in Epist. ad Episc. Dardaniæ: cap. Confidimus. 25. q. 1. Confidimus, quod nullus iam veraciter Christianus ignoret, uniuscujusque Synodæ constitutum, quod Universalis Ecclesiæ probavit assensus, nullam magis exequi Sedem, oportere quam primam, quæ & unamquamque Synodum suâ auctoritate confirmat, & continuat à moderatione custodit.

S. Zolimas ad Episcopos Ecclesiæ Narbonensis, teste Ivone in Epistola ad Hugonem Archiepiscopum Lugdunensem in cap. Contra statuta. 25. q. 1. Contra statuta Patrum condere aliquid, vel mutare, nec hujus quidem Sedis potest auctoritas. Apud nos enim inconvulsis radicibus vivit antiquitas, cui decreta Patrum sanctæ reverentiam.

Gregorius Papa lib. 7. Epist. 12. in cap. Iustitiæ. 25. q. 1. Iustitiæ ac rationis ordo suadet, ut, quæ sua à successoribus desiderat mandata servari, decessoris sui procul dubio voluntatē, & statuta custodiat.

Leo Papa IV. in cap. Ideo. 15. Permittente Domino. Pastores hominum sumus effecti, ut, quod Patres nostri sive in sanctis Canonibus, sive mundanis affixere legibus, minime excedere debeamus: contra eorum quippe saluberrima agimus instituta, si, quod ipsi Divino statuerunt consulto, intactum non conservamus.

Idem B. Gregorius lib. 12. Epist. 31. ad Felicem Episc. in cap. Si ea. 25. q. 2. Si ea destruerem, quæ Antecessores nostri statuerunt, non construer, sed everfor esse justè comprobavit: testante voce veritatis, quæ ait: omne regnum in seipso divisum non stabit: & omnis scientia, & lex adversam se divisa destruetur.

Idem lib. 7. Epist. 17. in cap. Institutionis. 25. q. 2. Institutionis nostræ decreta, quæ pro defensorum sunt privilegij, & ordinatione disposita, perpetuâ stabilitate, & sine aliqua constitutum refragatione servari: sive quæ scripto decrevimus, sive quæ in nostra præsentia videntur esse disposita.

nec à quoquam Pontificum in totum, vel in partes ea quolibet occasione convelli decernimus, vel mutari. Nam nimis est asperum; & præcipue bonis sacerdotum moribus inimicum, nisi quempiam quacunque rationis excusatione, & que bene sunt ordinata, rescindere, & exemplo suo docere ceteros, sua quandoque post se constituta dissolvere.

Idem lib. 2. Epist. 37. in cap. Quod verò. 15. q. 2. Quod verò dicitis, nostris temporibus decere ferrari, quæ à meis quoque prædecessoribus tradita atque custodita sunt, absit à me, ut statuta Majorum confacerdotibus meis in qualibet Ecclesia infringam; quia mihi injuriam facio, si fratrum meorum jura perturbo.

Gelasius Papa in Epist. ad Cresconium & Ioannem Episcopos in cap. Decessorum. 25. q. 2. Decessorum statuta sicut legitima & iusta, successorum custodire convenit, ita debet etiam malefacta corrigere.

Pelagius Papa ad Armentarium Magistrum milit. in cap. Postquam. 25. q. 2. Postquam Ecclesia jura, documentorum quoque intercedentium fuerint auctoritate firmata, nullatenus ab his discendendi liberam Pontifex, vel si vult, permittatur habere licentiam.

S. Ildorus lib. 1. sententiar. de summo Bonocap. 53. in cap. Iustum est. dist. 9. Iustum est, Principem legibus obtemperare suis. Tunc enim jura sua ab omnibus custodienda existimet, quando & ipse illis reverentiam præbet. Principes legibus teneri suis, nec in se convenit, posse damnare jura, quæ in subiectis constituunt. Iusta est vocis eorum auctoritas, si quod prohibent, sibi licere non patiantur.

Leo Papa in cap. Nos, si incompetenter. 2. q. 7. Nos, si incompetenter aliquid & egimus, & subditis iustæ legis tramitem non conservavimus, vestro, ac missorum vestrorum cuncta volumus emendare iudicio: quoniam si nos, qui aliena debemus corrigere peccata, peiora committimus, certè non veritatis discipuli, sed (quod dolentes dicimus) etiam præ cæteris erroris magistri. Inde magnitudinis vestræ magnoperè clementiam imploramus, ut tales ad hæc, quæ diximus, perquirenda missos in his partibus dirigatis, qui Deum per omnia timeant, & cuncta (quemadmodum si vestra præsens fuisset Imperialis gloria) diligenter exquirant, & non tantam hæc sola, quæ superius diximus, querimus, ut examusum exagitent, sed sive minorum, sive etiam majorum, illis sint de nobis indicata negotia, ita eorum cuncta legitimo terminentur examine, quatenus in posterum nihil sit, quod ab eis indiscussum, vel indefinitum emanet.

Bonifacius VIII. in cap. ult. de Rescript. in 6. Quod nobis licere non patimur, nostris successoribus indicamus.

Responso.

9. **EX** Angelico Doctore 1. 2. q. 96. art. 5. ad 3. respondere licet, quod Princeps dicitur quidem esse solutus à lege, quantum ad vim coactivam legis: nullus enim propriè cogitur à se ipso. Lex autem non habet vim coactivam, nisi ex Principis potestate. Sic igitur dicitur Princeps esse absolvens à lege, quia nullus in ipsum potest iudicium condemnationis ferre, si contra legem agat; unde super illud Psalmi 50, Tibi soli peccavi &c. dicitur

Glossa: Quod Rex non habet hominem, qui sua facta iudicet. Verum quoad vim directivam legis subditur legi propriè voluntate, secundum quod in cap. Omnes. De constitut. dicitur: Quod quisquis jus in alterum statuit, ipse eodem iure uti debet. Et Sapientis dicitur auctoritas: Patere legem, quam ipse tuleris. Improperatur etiam his à Domino, qui dicunt, & non faciunt, & qui alijs onera gravia imponunt, & ipsi ne digitos volunt movere; uti Matt. 23. dicitur. Unde quantum ad Dei iudicium, Princeps non est absolutus à lege quoad vim ejus directivam: sed debet voluntarius, non coactus legem implere. Quotamen haud obstante, Princeps est etiam supra legem, in quantum, si expediens fuerit, potest legem mutare, & in ea dispensare pro loco & tempore.

CONCLUSIO,

Legum à Summo Pontifice, ejusque Antecessoribus in Concilii præcipue Oecumenicis sancitarum obligatio quoad vim directivam obstringit Papam non in vi ejusmodi specificæ, seu Synodalis constitutionis, sed in vi Legis Æternæ, cuius humanæ constitutione insinuantis, suamque obligationem eidem imprimens, cui proinde Legis Æternæ fini commensurari debet causa & ratio, propter quam Papæ potest esse potestas immutandi seu dispensandi circa sacros Canones, seu constitutiones Pontificias, seu morales Conciliorum Oecumenicorum sanctiones.

Explicatur. Nam humana legislativa potestas per sui à Lege Æternæ dependentiam essentialem, non potest imponere aliquam obligationem, nisi ipsamet Lege Æternæ ad illam actualiter concurrente. Ex hoc autem actuali Legis Æternæ concursu accipit lex humana vim in conscientia etiam foro sub culpâ mortali & poenâ æternâ obligatoriam. At verò sicuti lex humana essentialiter debet esse ordinativa in Bonum communitalis, sic consequenter Lex Æterna legi humanæ se insinuans, eique in conscientia obligandi vim & efficaciam conferens, afficit omnes illos, quorum tanquam unius corporis Politici ac Mystici membrorum, est executivè curare Bonum publicum vi legis intentum. At verò Principis, utpote Republicæ primarij membri est, non tantum gubernativè & architectonicè, sed executivè & quoad viam executionis exemplativè procurare Bonum publicum. Ergo Lex Æterna legi humanæ vim & efficaciam in conscientia obligatoriam imprimens, ut sic afficit ipsum etiam Principem. At quatenus Lex Æterna efficaciam conscientia obligatoriam imprimit legi humanæ, ut sic ista habet formaliter vim obligatoriam conscientia sub illo ipso virtutis motivo, quod per legem est per se immutativè intentum ac definitum. Ergo sub hoc etiam

PROBATIO II.

etiam motivo, & non tantum sub generali alicujus cum Republica conformabilitatis ratione, lex à principe lata obligat ipsum in conscientia. Hinc autem fit manifestum, quòd, si materia sub tali virtutis motivo sit gravis, illa obligatio teneat sub mortali. Sic ergo subditi, sic princeps in materia secundum se gravi v. g. auditionis missæ, jejuniæ &c. obligatur sub mortali ad legis à se latæ observantiam. Eo ipso autem, quòd talis obligatio sit præcisè ex Legis Æternæ, legi humanæ intrinsecè se insinuantis concursu ac efficaciam, non autem ex lege, quâ formaliter emanante à Principe, oportet, ipsam tenere solummodò quoad vim Directivam fori conscientiæ propriam, non autem quoad vim Constitivam foro externo eatenus convenientem, ut respiciat legem humanam, prout est formaliter emanans à legislatore humano. Constat igitur, obligationem legum à Principe latarum ex vi Legis Æternæ, in materia de se gravi obligare suum legislatorem in foro duntaxat conscientiæ, atque adeò secundum vim Directivam, non Constitivam. Et hinc Imperator S. ult. Instit. Quibus modis testamenta infirmetur, ait; Licet legibus soluti sumus, in foro scilicet externo; at tamen legibus vivimus, in foro scilicet conscientiæ.

PROBATIO I.

Quâ ostenditur illa legis seu Pontificiæ, seu Synodalis quoad vim conscientiæ directivam obligatio, non esse ex specifica decreti quâ v. g. Conciliaris naturâ, sed ex præinsinuato Legis Æternæ in legem humanam quasi transcendentem effluxu & concursu.

ET enim quocumque morale vinculum, quâ ex lege humana seu Pontificia, seu Conciliari promanans, utique continetur sub illo quocumque in Regnum cælorum ordinabili morali, super quo Christus Matth. 16. & Joannis 21. promisit, & contulit indefinitam ligandi & solvendi potestatem. Ergo attentâ talis vinculi morali, quâ ex legislativa seu Papæ, seu Synodi Oecumenicæ autoritate super terram progeniti naturâ specificâ, subest illi indefinitâ ad ligandum & solvendum potestati Apostolicæ istud morale vinculum Summo Pontifici Divinitus concessâ. Nequit igitur quoad conscientiam obligationem directivam vis in Papa ortum habere, nisi ex altiori principio Legis scilicet Æternæ, obligationem suam quasi transcendentem imprimendis decretis seu Pontificiis, seu Conciliaribus, ea cum efficaciam, ut omnes, qui sunt sanctæ Ecclesiæ membra, implemet adeò Summus Pontifex, seu primarium ejusdem membrum & Caput, executivè, ac exemplativè debeant procurare bonum publicum, quâcumque lege Ecclesiastica intentum.

Quâ demonstratur, causam, ex qua Papa decreti seu Pontificij, seu Conciliaris immutationem facere intendit, debere esse proportionatam & commensuratam Legis Æternæ tali decreto se insinuantis fini ac motivo.

Legis equidem Æternæ finis ac motivum intrinsecum non est, nisi intrinseca Divinæ Majestatis gloria, ad quam referri debet quicumque Deo extrinsecus, & ab hominibus exhibendus honor & cultus Divinus. Hic ipse verò Dei extrinsecus cultus & honor diversimodè est representans internam Divinæ Majestatis gloriam, ita ut hæc representatio sit inæqualis in actionibus moralibus, atque in harum unâ magis, in alterâ minùs respicatur. Hæc proinde ratio est, cur voti obligatio ita sit de meliori Bono, ut si moralitas majoris erga Deum honoris occurrat in opposito, cesset illa voti obligatio, non utique aliam ob causam, nisi quia Lex Æterna voti obligationem definiens, ex majori suæ Divinæ gloriæ intrinsecæ representatione, non se insinuat voto, neque huic suam transcendentem ex æternæ gloriæ suæ respectu determinatam obligationem communicat, nisi quatenus subsistit majoris ad cultum suum Divinum ordinabilitatis ratio moralis. Pari proinde ratione in tantum subsistit obligatio legis cujuscunque humanæ, in quantum Lex Æterna eidem imprimit suam transcendentem directivam obligationem, quâ ordinabilem in Divini honoris, seu naturali, seu supernaturali lumini proportionati exhibitionem moralem. Quando igitur hæc Legis Æternæ obligatio moralis jam est impressa decreto seu Pontificio, seu Conciliari, potest equidem Summus Pontifex tollendo illud morale super terram ex statuto etiam Conciliari exortum vinculum indirectè, & per consequens solvere illam Æternæ quoque Legis obligationem, non quidem formaliter, & quoad suam specificationem, sed quoad exercitium quasi materialiter spectatam, prout superstruitur humanæ legis vinculo. Nihilominùs ipsa Lex Æterna sub tali vinculo transcendentem & essentialiter communicata, semper stat in contrarium, ne secundum vim conscientiæ directivam fieri valeat, nisi publicum Ecclesiæ in gloriam Dei redundans Bonum compensetur ex causa, quæ, pensatis omnibus circumstantiis, in morali æstimatione sit æquivalenter commensurata gloriæ Dei, ex suâ benignitate misericorditer condescendentis humanæ quandoq; infirmitati. Quæ tamen moralis cum Divinæ Majestatis gloriâ seu intrinsecâ, seu extrinsecâ per Ecclesiæ sanctæ decorem ac splendorem ex sacrorum Canonum, & Conciliarium constitutionum observantiâ relucentem præcipuè subsistente honore Dei commensurabilis certè nunquam habere posset locum, si v. l. universim sacri Canones, vel etiam unius duntaxat Concilij Oecumenici sanctiones ex integro abolerentur, vel nisi magna Ecclesiæ utilitas suaderet, unum etiam

CONCLUSIO

Legis à Summo Pontifice, seu Concilio promanantis obligationem, non esse ex specifica decreti naturâ, sed ex præinsinuato Legis Æternæ in legem humanam quasi transcendentem effluxu & concursu.

Explicare. Nam hæc moralis obligatio, non potest imponere alio quocumque in Regnum cælorum ordinabili morali, super quo Christus Matth. 16. & Joannis 21. promisit, & contulit indefinitam ligandi & solvendi potestatem. Ergo attentâ talis vinculi morali, quâ ex legislativa seu Papæ, seu Synodi Oecumenicæ autoritate super terram progeniti naturâ specificâ, subest illi indefinitâ ad ligandum & solvendum potestati Apostolicæ istud morale vinculum Summo Pontifici Divinitus concessâ. Nequit igitur quoad conscientiam obligationem directivam vis in Papa ortum habere, nisi ex altiori principio Legis scilicet Æternæ, obligationem suam quasi transcendentem imprimendis decretis seu Pontificiis, seu Conciliaribus, ea cum efficaciam, ut omnes, qui sunt sanctæ Ecclesiæ membra, implemet adeò Summus Pontifex, seu primarium ejusdem membrum & Caput, executivè, ac exemplativè debeant procurare bonum publicum, quâcumque lege Ecclesiastica intentum.

Oritas
M

unum etiam Ecclesiasticum præceptum ex toto solveretur. Attamen in particularibus casibus pro rationabilium causarum exigentiâ id facere, non tantum alienum non est, à Legiſ. Æternæ transcendentis in leges humanas transfusâ obligatione, sed huic vel maximè convenit, dum ad eam attenditur rationem, qualem respicit, & promovere curat ipsa Lex Æterna.

§. III.

An Summi Pontifices in omni lege Canonica, à Concilijs etiam Oecumenicis editâ, possint ex justa causa dispensare?

Argumenta in utramque partem referuntur ac expenduntur, unâ conclusione super ipsâ reflexivâ.

ARGUMENTUM I.

14. **EX** parte adversa licet argumentari. Magnum rationis pondus ex se ipso elucere sub illis Cleri Gallicani verbis, quod nempe ad Apostolicæ Sedis amplitudinem pertineat, ut statuta & consuetudines tantæ Sedis, & Ecclesiarum consensione firmatæ, propriam obtineant stabilitatem. Nunquid ergo hinc inferre licet, Papam non posse dispensare in ijs sacris Canonibus, qui velur fundamenta, nervique sunt Ecclesiasticæ disciplinæ, & quibus per indulgentiam sublatis, corruerit splendor ac decor Ecclesiæ?

Responsio.

15. **A**uthor Regalis Sacerdotij lib. 4. §. 4. respondet, illius argumentationis consequens admittendo ex integro, idque firmando ex eleganti Papiniani consulto lib. 15. ff. De conditionib. institut. inquirunt: *Quæ facta lædunt pietatem, existimationem, reverentiam nostram, & contra bonos mores sunt, nec facere nos posse, credendum est; veluti habetur etiam in lege 29. ff. De jure dotium.* Unde prædictus Auctor instigat nos, ne ij simus, qui minorem honesti sensum, curamque, quam Ethnicus ille, habeamus, Pontificisque Maximi autoritatem, quæ muniendæ, proferendæque virtuti à Deo est constituta, adversus rationem, ac virtutem armare velimus, contrariantibus ipsismet etiam Summis Pontificibus, inter quos S. Leo Papa epist. ad Rusticum Narbonensem Episc. in cap. 2. dist. 14. Sicut quædam sunt, inquit, quæ nullâ possunt ratione convelli; ita multa sunt, quæ aut pro necessitate temporum, aut pro consideratione ætatum oporteat temperari: illa consideratio semper servata, ut in ijs, quæ vel dubia fuerint, aut obscura, id noverimus sequendum, quod nec præceptis Evangelicis contrarium, nec decretis sanctorum Patrum invenitur adversum.

Gelasius Papa epist. ad Episcopos per Lucaniam constitutos in cap. Etsi illa. 1. q. 7. Etsi illa nonnumquam sinenda sunt, quæ, si cæterorum constet integritas, nocere sola non valeant: illa tamen sunt magnoperè præcavenda, quæ recipi, nisi manifestâ de-

coloratione non possunt. Ac, si ea ipsa, quæ nulli detrimento aliquoties indulgenda creduntur, vel rerum, temporumque cogit intuitus, vel acceleratæ provisionis respectus excusat; quanto magis illa nullatenus mutilanda sunt, quæ nec ulla necessitas, nec Ecclesiastica prorsus extorquet utilitas?

Objectio.

Instari potest ex parte adversa. Faciliorem esse hoc sæculo factorum Canonum, atque sanctionum Conciliarium relaxationem, quam disciplinæ Ecclesiasticæ nervus videatur admittere, atque in hoc distendi Cleri Gallicani curam, ut scilicet statuta & consuetudines, Apostolicæ Sedis, & Ecclesiarum consensione firmatæ, propriam obtineant stabilitatem.

Responsio.

Ita rem se habere, optimè respondet Author Regalis Sacerdotij cit. lib. 4. §. 3. cum congruente tam energe Ecclesiam Gallicanam retorsione. Quæ enim terra est, inquit, Canonum, legumque tam observans, quæ nullis privilegijs, ac libertatibus à Sede Apostolica contra Canonum, legumque severitatem muniatur? Sacerdotia Regum in Gallia arbitrio permittitur: multa beneficia in unum collata; ordo Ecclesiasticus toties non Principum tantum obsequijs, sed imperijs, legibus, foro subiectus: ejusdem Ordinis Ecclesiastici bona ac facultates, tributis, collectis, stipendijs exposita; monasteria in Commendas, foro subiecta: multaque alia Canonibus non utcumque, sed enixissimè veita, ac gravissimis poenis sancita.

Numquid verò in Gallijs absque ullis sacros Canones offendendi metu hæc peraguntur, quod privilegijs se tutos arbitrentur, pro quibus privilegijs, & pro hac ipsa contra sacros Canones vivendi libertate, velut pro aris, focusque pugnatur. Non ergo, inferre ille Author, ea Canonicam severitatem molliendi potestas, in Sede Apostolica ipsi tam invisæ est, quam tam laxo sinu admittunt, & admittam tam in amoribus habent, ut nil minus, quam eam vel levissimè offendi patiantur. Imò, si Pallavicino Cardinali, in Historia Concilij Tridentini fides habenda est, (& verò habuit quàm maximam P. Maymbourg, qui in historia Lutheranismi hujus testimonijs unicè gaudet) potissima causa Concilij in Gallijs non admissi, ea fuit, quod timerent, eo semel recepto, antiquos juxta Canones, eorumque observantiam, quæ à Concilio imperabatur, recipi, oportere, abolitis libertatibus ac privilegijs, quæ adversus Canonum antiquam disciplinam illi Regno Pontifices dederant. Res sic habuit. Henricus Magnus & promiserat, & juraverat, Concilium recipere. Eo interfecto, Medicea Regina nunquam, ut illud in Regnum admittiret, pervinci potuit, varijsque artibus urgentem Pontificem ludificata est.

Primò: Ignota sibi Decreta Tridentijs; tempore aliquojs pervidendis opus esse: Deinde: Tri-

deuam verum
dem regnum
me respiciat
Galli præparat
nam Gallicæ Orato
Bispanam regeri
fimus jure debeb
Pontifici Gallia
Henricus Hug
nulgato, graviter
læ & discordias
ceptiones. Co
m Hispania re
tempus delibera
Gallijs concessa
las ab ijs neu
alut, quæ caus
Christianissim
licè editis, & h
1. 11. & 11. has
causas esse. Quo
curam & Comm
fataat pro immu
Ecclesiæ Gallican
Galli formidat.
gentia Pontifici
nomibus sele
Concilium pote
re, adeo sibi
quam nunc P
spensationibus
volunt, ut mit
Canones tam
lis evasile, à q
tantum abhor
hic adversum
hinc ægrè cel
Galli privilegij
tutibus contr

ARG.

EX parte ad
factorum
que sanctionu
Summos Pont
la proportio

Ita profectò
præcavend
hic doctus ra
dispensare ab
sâ, esse impr
verla, repug
nentur Pontif
leges observ
Canones culti
& etiam jura
tam ingredit
Adstipolan
que Pontific
ta enim habe
Cyprianus Ep
à Romanæ Eccl
facilitas dimi